

ВІДГУК

офіційного рецензента

доктора педагогічних наук, професора

Матвієнко Олени Валеріївни

на дисертаційне дослідження

Петрунчака Дениса Васильовича на тему:

«Формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дослідження визначається необхідністю забезпечення кадрового резерву висококваліфікованих фахівців готельно-ресторанної справи зі сформованою соціокультурною універсалією у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у закладах вищої освіти для розбудови індустрії гостинності та забезпечення сталого розвитку України шляхом нарощення рекреаційного потенціалу в умовах соціальної турбулентності та у повоєнний час відродження.

У контексті зазначеного вважаємо дисертаційну роботу Петрунчака Дениса Васильовича «Формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» актуальною, спрямованою на процес формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.

На основі вивчення наукових праць, присвячених питанням професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, дисертант виокремлює низку суперечностей, що переконливо доводять своєчасність проведеного дослідження: між спрямованістю та зрослими потребами відгуку на соціальну турбулентність професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи з відповідним рівнем сформованості соціокультурної універсалії; між традиційними підходами до процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи та необхідністю його удосконалення в умовах соціальної турбулентності; між соціально турбулентними умовами воєнного стану та трансформацією процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи вимогам забезпечення методики їх організації (підготовки/процесу).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі. Дисертаційна праця

виконана на належному науково-методологічному рівні. Вивчення нормативно-правових документів, наукових педагогічних праць українських і закордонних дослідників дало дисертанту змогу обґрунтувати актуальність дослідження та ключові положення наукової праці. Задля досягнення мети й розв'язання поставлених завдань було використано комплекс методів дослідження: теоретичного аналізу – проблемного аналізу теоретичних і методологічних засад джерельної бази формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; дефінітивний – визначення змісту понять, категорій та термінів педагогічного дослідження; аксіологічний – обґрунтування формування соціокультурної універсалії гостинності як ціннісної основи професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у ЗВО; системний – для систематизації, узагальнення та інтерпретації теоретичних і методичних засад та результатів експериментальної перевірки ефективності моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у професійній підготовці; структурно-організаційний та структурно-функціональний для розроблення й обґрунтування моделі з методичним органайзером процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; емпіричні: контент-аналіз змісту нормативно-правового та технічного регулювання професійної підготовки фахівців сфери обслуговування; дефінітивний аналіз – уточнення, інтерпретація та систематизація тезаурусу дослідження процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; експериментальні: планування – для організації педагогічного експерименту; моделювання для проектування моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у професійній підготовці; статистичні – для обробки результатів педагогічного експерименту.

Високий ступінь обґрунтованості використаних методів, отриманих результатів і положень дисертації підтверджується фактом успішного впровадження моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи «Гостевія» в освітній процес закладів вищої освіти (експериментальна діяльність проводилася на базі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя).

Загалом вірогідність результатів наукової праці забезпечена методологічною й теоретичною обґрунтованістю вихідних положень

дисертації; доцільністю вибору комплексу методів дослідження; ґрунтовним опрацюванням наукових доробків українських і закордонних учених, а також низки нормативно-правових документів; позитивними результатами експериментальної перевірки результатів дослідження.

Структура дисертації є обґрунтованою і логічною. Робота складається з анотації українською й англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел.

У вступі подано обґрунтування вибору теми дослідження, зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну та окреслено практичне значення одержаних результатів, надано відомості щодо їх упровадження та апробації, кількості публікацій здобувача, у яких відображено основні положення дисертації.

У першому розділі «Теоретичні аспекти обґрунтування педагогічної проблеми формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» здійснено теоретичний аналіз обґрунтування педагогічної проблеми дослідження; дефінітивний аналіз тезаурусу дослідження процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; контент-аналіз нормативно-правового та технічного регулювання професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.

У другому розділі «Методичні аспекти формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» здійснено аналіз стану і перспектив забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у закладах вищої освіти у контексті розбудови рекреаційного потенціалу України на основі регіонального підходу; розроблено і обґрунтовано зміст і структуру соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; розроблено та впроваджено методичний організатор процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи «Гостевія».

У третьому розділі «Розроблення, обґрунтування, проектування моделі та методичного організатору процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» розроблено, обґрунтовано та спроектовано модель та методичний організатор процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; розроблено та обґрунтовано критеріальний апарат рівнів сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній

підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; висвітлено результати педагогічного експерименту, яким підтверджено ефективність моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи «Гостевія».

Висновки до розділів та загальні висновки відповідають поставленій меті і завданням дослідження. Ефективне виконання останніх відбулося завдяки вдало підібраній методології та вмілому її застосуванню. Мета дисертації в ході виконання дослідження була загалом досягнута, а робота є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що уперше: теоретично обґрунтовано дефінітивне тлумачення тезаурусу дослідження процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи в академічних надбаннях; сформульовано у авторському трактуванні дефініції – «формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи», «процес формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи»; уточнено сучасне бачення понять «гостинність», «культура гостинності», «готельно-ресторанна справа», «фахівець», «майбутній фахівець», «професійна підготовка», «професійна підготовка майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи»; встановлено зміст та функціональне призначення контенту міжнародного і національного правового і технічного регулювання в індустрії гостинності галузей готельного і ресторанного бізнесу, а також в сфері освіти, науки й інноватики та визначено пріоритети їх удосконалення; розроблено, обґрунтовано архітектуру сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи з наскрізним впровадженням методичного органайзеру «Гостевія» у факультативному спецкурсі «Гостинність як соціокультурна універсалія», та розробленою моделлю компетенцій «Соціокультурної універсалії гостинності на 360° – у 20 складових компонентах і 20 ключів-здатностей виразу універсалії»; розроблено критеріальний апарат оцінювання рівнів (високий, середній, низький) сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи за обґрунтованими критеріями (аксіологічним, технологічним, соціо-політичним); розкрито стан і перспективи забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у ЗВО (експериментального майданчика) у контексті розбудови рекреаційного потенціалу України на основі регіонального підходу; запропоновано модернізований зміст програмних результатів навчання, загальних,

спеціальних (фахових) компетентностей задля оновлення Стандарту вищої освіти України галузі знань J Транспорт та послуги за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; подальшого розвитку набули теорія і методика сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.

Значення одержаних результатів для науки і практики й рекомендації щодо їх можливого використання. Уважаємо, що матеріали дисертаційної праці мають важливе практичне значення. За результатами дослідження запропоновано модернізований зміст програмних результатів навчання, загальних компетентностей, спеціальних (фахових) компетентностей задля оновлення Стандарту вищої освіти України галузі знань J Транспорт за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; розроблено, обґрунтовано архітектуру сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи з наскрізним впровадженням методичного органайзеру «Гостевія» у факультативному спецкурсі «Гостинність як соціокультурна універсалія» та розробленою моделлю компетенцій «Соціокультурної універсалії гостинності на 360° – у 20 складових компонентах і 20 ключів здатностей виразу універсалії».

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Аналіз змісту публікацій засвідчує, що наукові положення, отримані результати проведеного дослідження повною мірою представлено в друкованих наукових працях. Результати дослідження презентовано на численних науково-практичних конференціях різних рівнів.

Дискусійні положення, зауваження і побажання до змісту дисертаційної роботи. Позитивно оцінюючи наукове й практичне значення дисертаційної праці Петрунчака Дениса Васильовича, висловимо певні зауваження й побажання:

1. У другому розділі «Методичні аспекти формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» підрозділі 2.2. «Розроблення і обґрунтування змісту і структури соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» вдало забезпечено добір методів: дослідження, організації, навчання, розвитку, проте не враховано методи виховання.

2. У третьому розділі «Розроблення, обґрунтування, проєктування моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» підрозділі 3.3. «Експериментальна перевірка

ефективності моделі з методичним органайзером процесу формування соціокультурної універсалиї гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи «Гостевія» здійснено перевірку ефективності моделі з методичним органайзером процесу формування соціокультурної універсалиї гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи в ЗВО експериментального майданчика. Варто було розглянути регіональні особливості соціального замовлення на фахівців готельно-ресторанної справи.

3. У змісті і структурі соціокультурної універсалиї гостинності, яку запропоновано з методологічним обґрунтуванням, не конкретизовано ознаки універсалізації, що потребує уточнення.

Однак, вказані зауваження і рекомендації мають дискусійний характер та спрямовані на подальший науковий поступ.

Аналіз дисертації дає підстави для висновку про те, що дисертація Петрунчака Д. В. на тему «Формування соціокультурної універсалиї гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний рецензент:

доктор педагогічних наук, професор
завідувачка кафедри початкової освіти
та інноваційної педагогіки,
заступниця декана з наукової роботи
та міжнародних зв'язків
Педагогічного факультету
Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова

